

V Bruseli 24. mája 2019
(OR. en)

9016/19

EDUC 232
SOC 345
EMPL 259
MI 412
ECOFIN 464
DIGIT 91
JEUN 72
SPORT 53

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	8639/19
Predmet:	Závery Rady o plnení odporúčania Rady s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých

Delegáciám v prílohe zasielame závery o plnení odporúčania Rady s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých, ktoré Rada prijala na 3 693. zasadnutí 22. mája 2019.

**Závery Rady o plnení odporúčania Rady s názvom
Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

1. PRIPOMÍNAJÚC politické súvislosti tejto otázky, ktoré sa uvádzajú v prílohe k týmto záverom, a najmä to, že,
 - a) sociálny rozmer vzdelávania, ako sa uvádza v prvej zásade Európskeho piliera sociálnych práv, stanovuje, že každý má právo na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, aby si udržal a získal zručnosti, ktoré mu umožnia plne sa zapojiť do života spoločnosti a úspešne zvládať zmeny postavenia na trhu práce¹;
 - b) cieľ udržateľného rozvoja OSN č. 4 je zameraný na zabezpečenie inkluzívneho a spravodlivého kvalitného vzdelávania a na presadzovanie príležitostí na celoživotné vzdelávanie pre všetkých. Ako sa uvádza v diskusnom dokumente Komisie s názvom Smerom k udržateľnej Európe do roku 2030, „všetko sa mení a týka sa to každého. Vzdelávanie, veda, technológia, výskum a inovácie sú predpokladom dosiahnutia udržateľného hospodárstva EÚ, ktoré spĺňa ciele trvalo udržateľného rozvoja“;
 - c) Rada prijala 22. mája 2018 závery o formovaní vízie európskeho vzdelávacieho priestoru², v ktorých uviedla, že európsky vzdelávací priestor by mal byť založený na nepretržitom procese celoživotného vzdelávania, pričom zdôraznila, že iniciatívy v rámci európskeho vzdelávacieho priestoru by mali zahŕňať všetky úrovne a typy vzdelávania a odbornej prípravy vrátane vzdelávania dospelých a odborného vzdelávania a prípravy;

¹ 13129/17.

² Ú. v. EÚ C 195, 7.6.2018, s. 7.

- d) starnúca populácia v Európe, zvýšená dĺžka života v spoločnosti a potreba zlepšovať medzigeneračnú spoluprácu, zrýchľujúce sa zmeny na trhu práce, vznikajúce formy práce a prenikanie digitálnych technológií do všetkých aspektov každodenného života majú za následok rastúci dopyt po nových zručnostiach a vyššej úrovni zručností, znalostí a kompetencií; tým sa zvyšuje naliehavosť potreby zvyšovať úroveň zručností alebo rekvalifikovať všetkých ľudí, ktorí si nedokázali osvojiť základné zručnosti alebo nezískali kvalifikáciu, ktorá im zabezpečí zamestnateľnosť a aktívne občianstvo;
- e) vzhľadom na zásadnú transformáciu, ktorá v súčasnosti prebieha na trhoch práce, ešte viac vzrástol význam inkluzívneho a kvalitného vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré sa poskytujú vo všetkých etapách života, pričom Únia čelí nevyhnutnosti zvyšovať úroveň zručností a rekvalifikovať, čo si vyžaduje strategické prístupy zamerané na celoživotné vzdelávanie a rozvoj zručností; niektoré údaje naznačujú, že už v roku 2022 bude potrebovať výrazné zvýšenie úrovne zručností a rekvalifikáciu 54 % všetkých zamestnancov³;
- f) referenčná hodnota pre vzdelávanie dospelých v strategickom rámci pre vzdelávanie a odbornú prípravu 2020 (ET 2020) v poslednom desaťročí v Únii stagnuje: v roku 2017 sa zúčastnilo na nejakej forme nedávnej vzdelávacej činnosti 10,9 % dospelých, pričom referenčná hodnota na rok 2020 predstavuje 15 %⁴;
- g) v odporúčaníach pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra sa zvyšovanie úrovne zručností, rekvalifikácia a celoživotné vzdelávanie označili za kľúčovú výzvu, ktorou sa v budúcnosti budú musieť zaoberať rôzne členské štáty;

³ Svetové ekonomické fórum: Správa o budúcnosti pracovných miest, 2018.

⁴ Prieskum pracovnej sily 2018.

- h) v roku 2017 ukončilo v Únii formálne vzdelávanie pred dokončením vyššieho sekundárneho vzdelávania 61 miliónov dospelých vo veku od 25 do 64 rokov⁵; zároveň podiel osôb, ktoré predčasne ukončili vzdelávanie a odbornú prípravu, v roku 2017 dosiahol 10,6 % a blíži sa k dosiahnutiu cieľa stanoveného na rok 2020, čiže úrovni menej ako 10 %, medzi jednotlivými krajinami sú však výrazné rozdiely; 43 % obyvateľstva Únie má nedostatočnú úroveň digitálnych zručností a 17 % nemá vôbec žiadne⁶; približne 20 % dospeléj populácie v krajinách, ktoré sa zúčastňujú na prieskume OECD zameranom na zručnosti dospelých (PIAAC)⁷, má problémy so základnými zručnosťami, ako je gramotnosť a matematická gramotnosť. Potrebám týchto dospelých je preto naliehavo potrebné venovať pozornosť;
- i) neexistuje univerzálny model; zamestnaní, nezamestnaní a neaktívni ľudia a mnohé rôzne podskupiny majú osobitné potreby; posudzovaním a potvrdzovaním zručností a kompetencií migrantov a utečencov s legálnym pobytom a zvyšovaním úrovne ich zručností a ich rekvalifikáciou sa urýchlí ich vstup na trh práce a ich hladká integrácia do nových komunít;
- j) investície do zvyšovania úrovne zručností a do rekvalifikácie môžu mať významný hospodársky vplyv, čo zahŕňa zvýšenie produktivity a hospodárskeho rastu; zvýšenie úrovne zručností a kompetencií obyvateľstva, ktoré je schopné stimulovať inováciu a technologický pokrok⁸; rast daňových príjmov a zníženie verejných výdavkov v dôsledku zlepšenia zdravia, sociálneho a občianskeho zapojenia jednotlivcov a zníženia úrovne zapojenia do trestnej činnosti⁹;

⁵ Prieskum pracovnej sily 2018.

⁶ Správa o digitálnej inklúzii a zručnostiach, Európska komisia, údaje za rok 2017.

⁷ Rakúsko, Belgicko – Flámsko, Česko, Nemecko, Dánsko, Estónsko, Grécko, Španielsko, Fínsko, Francúzsko, Írsko, Taliansko, Litva, Holandsko, Poľsko, Švédsko, Slovinsko, Slovensko, Spojené kráľovstvo a Maďarsko.

⁸ OECD, PIAAC, 2016.

⁹ Na zručnostiach záleží (Skills Matter), OECD, 2016.

- k) v prípade jednotlivcov môže zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácia viesť k zvýšenej zamestnateľnosti, vyšším príjmom, lepšiemu zdraviu a blahobytu, aktívnejšiemu občianstvu a sociálnemu začleneniu. Jednotlivci a zamestnávateľia však môžu mať ťažkosti s rozpoznávaním týchto účinkov, a preto nedostatočne investujú do zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie, čo si vyžaduje zavedenie správnych stimulov na zvýšenie povedomia a podnietenie k zapojeniu sa do ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy;
- l) na základe toho Rada 19. decembra 2016 prijala odporúčanie s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých (ďalej len „odporúčanie“)¹⁰, v ktorom sa vyzýva na strategický a koordinovaný prístup k vytvoreniu spoločných príležitostí na vzdelávanie pre 61 miliónov¹¹ dospelých v Únii, ktorí majú nízku úroveň zručností a/alebo nízku kvalifikáciu, s cieľom podporiť dospelých s nízkou úrovňou zručností a nízkou kvalifikáciou v záujme zlepšenia ich základných zručností, t. j. gramotnosti, matematickej gramotnosti a digitálnej kompetencie, a/alebo získania širšieho súboru zručností, znalostí a kompetencií a dosiahnutia pokroku smerom k vyššej kvalifikácii;
- m) v odporúčaní o cestách zvyšovania úrovne zručností sa členským štátom odporúča, aby dospelým s nízkou úrovňou zručností a/alebo nízkou kvalifikáciou poskytovali prístup k príležitostiam na zvyšovanie úrovne zručností, ktoré by boli súčasťou ľahko dostupnej cesty pozostávajúcej z troch krokov: posúdenie zručností v záujme identifikácie aktuálnych zručností a potreby ich zlepšovania; individualizovaná ponuka vzdelávania a mentorstva s cieľom umožniť im aktualizovať si zručnosti a odstrániť nedostatky; ako aj príležitosť získať potvrdenie a uznanie nadobudnutých zručností, znalostí a kompetencií s cieľom získať kvalifikáciu alebo prístup k zamestnaniu.

¹⁰ Ú. v. EÚ C 484, 24.12.2016, s. 1.

¹¹ V roku 2017 malo 61,3 milióna ľudí vo veku od 25 do 64 rokov nanajvýš nižšie sekundárne vzdelanie (Eurostat, prieskum pracovnej sily, 2018). V roku 2012, ktorý bol rokom zberu údajov PIAAC, sa v rámci prieskumu pracovnej sily zaznamenalo, že nanajvýš nižšie sekundárne vzdelanie má 70 miliónov ľudí vo veku 25 až 64 rokov. Ich počet sa odvtedy každý rok znižuje, a to najmä preto, že: a) úroveň vzdelania osôb, ktoré dosahujú 25 rokov, je vyššia, pretože väčší počet mladých ľudí dokončuje vyššie sekundárne alebo rovnocenné vzdelávanie, a b) z toho dôvodu, že ľudia v dôchodkovom veku majú vo všeobecnosti nižšiu úroveň vzdelania s výnimkou niektorých východoeurópskych krajín.

2. BERIE NA VEDOMIE pracovný dokument útvarov Komisie¹², v ktorom sa hodnotia vykonávacie opatrenia, uverejnený v súlade s uvedeným odporúčaním.
3. BERIE NA VEDOMIE dosiahnutý pokrok, a najmä, že:
- a) v niektorých členských štátoch bolo prijatie odporúčania podnetom na vnútroštátnu diskusiu a kritické preskúmanie existujúcich programov;
 - b) niektoré členské štáty zavádzajú do praxe nové politické programy na podporu zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie dospeléj populácie v súlade s cieľmi odporúčania;
 - c) hoci väčšina oznámených opatrení sa zameriava na nezamestnaných dospelých, niektoré členské štáty sa zameriavajú aj na podporu zamestnaných pracovníkov s nízkou úrovňou zručností, ktorí predstavujú významnú časť cieľovej skupiny;
 - d) mnohé členské štáty využívajú rôzne formy podpory, ktoré ponúkajú programy Únie.
4. ZDÔRAZŇUJE, že podporuje ambície vytýčené v odporúčaní, a VYZÝVA členské štáty, aby v zmysle odporúčania, v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, okolnosťami a dostupnými zdrojmi a v úzkej spolupráci so sociálnymi partnermi a poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy, pokiaľ možno:
- a) zaviedli udržateľné dlhodobé opatrenia na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu dospelých ako súčasť širšieho strategického prístupu k celoživotnému rozvoju zručností;

¹² Odporúčanie Rady s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých: hodnotenie vykonávacích opatrení, SWD (2019) 89 final.

- b) zaujali súdržný strategický prístup k poskytovaniu základných zručností pre dospelých s nízkou úrovňou zručností a/alebo nízkou kvalifikáciou založený na koordinácii a partnerstvách medzi všetkými príslušnými aktérmi v rámci komplexných stratégií alebo akčných plánov pre zručnosti;
- c) presadzovali partnerstvá zamerané na komplexný prístup so zapojením príslušných aktérov vrátane sociálnych partnerov z rôznych oblastí politiky (sociálne veci, zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava) s cieľom integrovať poskytovanie základných zručností s inými službami zameranými na dospelých s nízkou úrovňou zručností a/alebo nízkou kvalifikáciou;
- d) zvyšovali povedomie zamestnávateľov, najmä MSP, o význame zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie a o dostupných mechanizmoch podpory rozvoja zručností dospelých a nabádali ich k tomu, aby propagovali a ponúkali svojim zamestnancom príležitosti na odbornú prípravu;
- e) zameriavali poskytovanie vzdelávania a odbornej prípravy osobitne na pomoc pri získaní aspoň minimálnej úrovne troch základných zručností, konkrétne gramotnosti, matematickej gramotnosti a digitálnej kompetencie, ako aj ďalších kľúčových kompetencií, ktoré sú dôležité pre aktívnu účasť na živote udržateľnej spoločnosti a pre získanie udržateľného zamestnania;
- f) v prípade potreby zabezpečili, aby takéto poskytovanie vzdelávania a odbornej prípravy pozostávalo z troch krokov: posudzovanie zručností, individualizovaná a flexibilná ponuka vzdelávania a potvrdzovanie a uznávanie zručností, znalostí a kompetencií;
- g) ponúkali príležitosti na vzdelávanie, ktoré sú konkrétne prispôsobené individuálnym vzdelávacím potrebám príjemcov určeným pri posudzovaní zručností a vychádzajú z informácií o príležitostiach na trhu práce;
- h) prijímali opatrenia v oblasti osvetu, zvyšovania povedomia, usmerňovania a podpory vrátane stimulov na zabezpečenie úspešného využívania iniciatívy;

- i) zvážili vytvorenie synergií medzi účinnými politikami a opatreniami na zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky a na zníženie podielu dospelých s nízkou úrovňou zručností a/alebo nízkou kvalifikáciou, napríklad medzi opatreniami v rámci záruky pre mladých ľudí a v rámci ciest zvyšovania úrovne zručností;
- j) vyhodnotili vplyv svojich opatrení na pokrok cieľovej skupiny smerom k dosiahnutiu zručností a kvalifikácií stanovených v odporúčaní.

5. VYZÝVA Komisiu, aby:

- a) naďalej podporovala vykonávanie odporúčania o cestách zvyšovania úrovne zručností, a to aj prostredníctvom vzájomného učenia sa medzi členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami a prostredníctvom cielených výziev na predkladanie návrhov zameraných najmä na pomoc členským štátom pri riešení problémov uvedených v hodnotiacej správe, a aby preskúmala potenciál posilnenej a inovačnej úlohy národných koordinátorov vzdelávania dospelých;
- b) uľahčovala medzisektorovú spoluprácu a koordináciu na európskej úrovni prostredníctvom prepojenia s inými iniciatívami a prostredníctvom programov Únie v oblasti financovania, ako aj výmenu osvedčených postupov prostredníctvom organizovaných činností vzájomného učenia sa a prostredníctvom nástrojov, ako je Elektronická platforma vzdelávania dospelých v Európe (EPALE) a/alebo Europass;
- c) pri formulovaní návrhov politík, okrem iného v súvislosti s rámcom pre spoluprácu po roku 2020, zohľadňovala aj dlhodobú výzvu vzdelávania dospelých a otázku dospelých so zastaranými alebo slabými zručnosťami alebo kvalifikáciami, ktorí potrebujú prístup k cestám zvyšovania úrovne zručností;
- d) spolupracovala s orgánmi Únie (Cedefop, ETF) a medzinárodnými organizáciami, ako sú OECD, OSN a UNESCO, a využívala ich odborné znalosti s cieľom riešiť výzvy zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie, a to aj prostredníctvom príslušného výskumu a analýz so zameraním na vzdelávanie dospelých a posudzovanie zručností (napr. PIAAC).

Politické súvislosti

1. Odporúčanie Komisie 2008/867/ES z 3. októbra 2008 o aktívnom začleňovaní osôb vylúčených z trhu práce¹³
2. Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady 21. novembra 2008 – „Lepšie začlenenie poradenstva do stratégií celoživotného vzdelávania“¹⁴
3. Odporúčanie Rady z 28. júna 2011 o politikách na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky¹⁵
4. Uznesenie Rady o obnovenom európskom programe vzdelávania dospelých¹⁶
5. Odporúčanie Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa¹⁷
6. Odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí¹⁸
7. Spoločná správa Rady a Komisie na rok 2015 o vykonávaní strategického rámca pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020)¹⁹
8. Odporúčanie Rady z 15. februára 2016 týkajúce sa integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce²⁰
9. Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Nový program v oblasti zručností pre Európu – Spolupráca na posilnení ľudského kapitálu, zamestnateľnosti a konkurencieschopnosti (10. júna 2016)

¹³ Ú. v. EÚ L 307, 18.11.2008, s. 11.

¹⁴ Ú. v. EÚ C 319, 13.12.2008, s. 4.

¹⁵ Ú. v. EÚ C 191, 1.7.2011, s. 1.

¹⁶ Ú. v. EÚ C 372, 20.12.2011, s. 1.

¹⁷ Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1.

¹⁸ Ú. v. EÚ C 120, 26.4.2013, s. 1.

¹⁹ Ú. v. EÚ C 417, 15.12.2015, s. 25.

²⁰ Ú. v. EÚ C 67, 20.2.2016, s. 1.

10. Odporúčanie Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých²¹
 11. Odporúčanie Rady z 22. mája 2017 týkajúce sa európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie, ktorým sa zrušuje odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie²²
 12. Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/646 z 18. apríla 2018 o spoločnom rámci na poskytovanie lepších služieb v oblasti zručností a kvalifikácií (Europass) a o zrušení rozhodnutia č. 2241/2004/ES²³
 13. Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie²⁴
 14. Závery Rady o formovaní vízie európskeho vzdelávacieho priestoru²⁵
-

²¹ Ú. v. EÚ C 484, 24.12.2016, s. 1.

²² Ú. v. EÚ C 189, 15.6.2017, s. 15.

²³ Ú. v. EÚ L 112, 2.5.2018, s. 42.

²⁴ Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018, s. 1.

²⁵ Ú. v. EÚ C 195, 7.6.2018, s. 7.